

Rapport, programsensor generell BA 2016

Denne gang er bestillingen fra programansvarlig som følger:

Fra høsten 2016 er strukturen på årsstudiet helt endret. Tre nye kurs som blir undervist om høsten (PSYK111, PSYK112 og PSYK113) erstatter de «gamle» kursene. I forhold til dette bes programsensor om å vurdere om studieplanene for disse kursene fremstår som rimelige og detaljerte/generelle nok. I tillegg bes programsensor om å vurdere om sensureringen av de nye emnene er akseptabelt. Ideelt ville det i denne sammenhengen vært av interesse å få vurdert 6 besvarelser (en med hver av karakterene A til F) innen de tre emnene.

Som grunnlag for arbeidet har programsensor fått emnebeskrivelser på nett

PSYK111 Innføring i psykologi og psykologiens historie: <http://www.uib.no/emne/PSYK111>

PSYK112 Sosial- og personlighetspsykologi: <http://www.uib.no/emne/PSYK112>

PSYK113 Innføring i metode: <http://www.uib.no/emne/PSYK113>

samt 18 eksempelbesvarelser (karakterer A-F), seks fra hvert av emnene, med tilhørende sensorveiledninger.

PSYK111 Innføring i psykologi og psykologiens (15 sp)

Dette er et introduksjonsemne (15 sp) med en tradisjonell grunnbok (Holt et al., 2015, unntatt kapitlene om helsepsykologi, psykiske lidelser og behandling) og en bok om psykologiens historie (Teigen, 2015). Læringsutbyttebeskrivelsene er omfattende, noe de må være med et emne som spenner over mange forskjellige områder i psykologien og deres historiske bakgrunn. De generelle kompetansemålene signaliserer høye ambisjonene for emnet, at studenten ...

- kan redegjøre for og diskutere sentrale perspektiv og tema i psykologi
- har ein oversikt over korleis psykologien har utvikla seg historisk, kva som kjenneteiknar dei sentrale retningane i moderne psykologi, dvs. psykologien etter Wundt, og korleis desse retningane er ulik kvarandre.
- har ein grunnleggjande forståing for kva som kjenneteiknar vitskapeleg psykologi

Detaljnivået i innføringsboken er høyt og antall temaer stort. Det er derfor forståelig at kapitlene om helsepsykologi og klinisk psykologi er tatt ut. Men faglig sett er dette noe betenkelig, både fordi store deler av historiepensum omhandler nettopp klinisk psykologi, og fordi klinisk psykologi udiskutabelt er et sentralt perspektiv/tema i moderne psykologi. Hvis studentene ikke møter disse temaene senere, mister de viktig informasjon om den moderne variant av dette temaet/perspektivet, og kan derfor ikke få noen god forståelse av hvordan psykologien har utviklet seg på dette viktige området. Dette betyr naturligvis ikke at kunnskap om anvendt/klinisk psykologi bør inkluderes for å gi BA-studenter kompetanse på disse områdene; argumentet er at uten denne kunnskapen mister studentene viktig kunnskap om sitt eget fag. Siden personlighets- og sosialpsykologi etterfølger PSYK111,

kunne det kanskje være en idé å balansere disse to emnene slik at de to nevnte temaene kunne inngå med noe redusert omfang på PSYK111, noe som kanskje kunne gitt plass til noe klinisk/anvendt stoff.

Oppgaver og sensorveiledninger

Det er utarbeidet sensorveiledninger til eksamensoppgavene, og overordnede retningslinjer for sensorveiledningene er også formulert. Sistnevnte skiller mellom «må»- og «kan»-krav til veiledningen, og veiledningene tilfredsstiller de første. Når det gjelder sensorveiledningene for dette semesteret, angis det gjerne hvor i læringsutbyttebeskrivelsene oppgavene kan forankres, og hvor i pensum/anbefalt litteratur relevant stoff finnes. Førstnevnte virker noe unødvendig; dette er kanskje mer et tema i valg av litteratur. Ang. sistnevnte ville det kanskje være til hjelp for sensor også å få oppgitt de viktigste begrepene/teoriene/momentene som forventes, i alle fall hva som vurderes som såpass viktig at det bør være med i en god besvarelse. Uten dette blir det opp til den enkelte sensor/kommisjon å vurdere, hvilket øker sannsynligheten for forskjeller i vurderinger mellom sensorer/-kommisjoner.

I veiledningene eller de overordnede retningslinjene kunne det kanskje også vært sagt noe om hvordan feil og mangler i besvarelsene bør håndteres (se neste punkt).

Besvarelser

De 6 besvarelsene gir eksempler på nivåene A-F. A-besvarelsen var meget god, selv om noen feil (eks. definisjonen av positiv og negativ forsterkning) og mangler (eks. få henvisninger til sentrale forskere i sosialpsykologi) kanskje kunne være nok til å få noen sensorer til å sette den ned til B. Dette aktualiserer spørsmålet i nevnt over. B-besvarelsen var god, men A-en glapp sannsynligvis pga relativt svak redegjørelse for psykometriske standarder for intelligens tester. Ingen kommentar til eksempelbesvarelsene på nivåene C-F.

Konklusjon

Det er åpenbart gjort en god jobb i utviklingen av studieplanen for PSYK111, inkludert arbeidet med sensorveiledninger. Å gi begynnerstudenter et godt bilde av moderne psykologi og psykologiens historie er ikke lett. PSYK111 har gjort det noe lettere ved å ta ut helsepsykologi og klinisk psykologi fra pensumboken, noe som faglig sett kan være betenkelig. Et alternativ for å redusere stoffmengden kunne være å balansere PSYK111 og PSYK112 ved at disse to temaene inngikk med noe mindre omfang på PSYK111. Utover dette kun et par kommentarer relatert til hvordan sensorveiledning kunne forbedres.

PSYK112 Sosial- og personlighetspsykologi (5 sp)

Emnet gir en utdypende innføring i sosialpsykologi og personlighetspsykologi (begge temaer er berørt på PSYK111) og emnet har derfor egne bøker som anbefalt litteratur (Larsen et al. i personlighet; Meyers i sosialpsykologi). Det er ikke overlapp mellom bøkene i og med at Larsen-kapitlene 12-19 (der kapitlene 15-17 omhandler et sosialpsykologisk perspektiv) ikke

er anbefalt lesning. Meyers sin bok er en kondensert innføringsbok som gir en bred innføring i moderne sosialpsykologi. At begge disse temaene samles i samme emne gir god mening.

Sensorveiledninger

Sensorveiledningene fokuserer på «må»-kravene, og har dessuten sidehenvisninger til relevant stoff i anbefalt litteratur. I vurderingssammenheng er det ikke så mye å hente her for sensor. Selv om litteraturen for dette emnet går dypere og bredere enn tilfellet er på PSYK111, burde det likevel være mulig å angi elementer/momenter/teorier som er sentrale i de ulike oppgavene (sensorveiledningen gjør dette på ett punkt, vedr. oppgave 1; samme spesifisering kunne med fordel vært gjennomført for alle oppgavene).

Besvarelser

A-besvarelsen var meget god, selv om enkelte sensorer muligens ville reagert på en viss sammenblanding av holdningsbegrepet og overtalelse i starten av besvarelsen. Dette er imidlertid noe avhengig av pensumbok, noe som tilsier at sensorveiledningen burde si noe om hvordan pensumboken/anbefalt litteratur fremstiller dette. B-besvarelsen var også meget god, på grensen til A. C-besvarelsen synes jeg var svak, spesielt om holdninger, og helhetsinntrykket på denne er nok etter manges mening svakere enn C. Ingen kommentar til eksempelbesvarelsene D-F.

Konklusjon

Emnet PSYK112 er tematisk mye snevrere enn PSYK111 og er derfor enklere å implementere. Tematikk, balanse mellom temaene og nivå er på plass. Det er en viss repetisjon fra PSYK111 (og dette semesteret til og med en oppgave med samme tema). Sensorveiledningen kunne vært mer konkrete ved å angi momenter som bør være med i en god besvarelse.

PSYK113 Innføring i metode (5 sp)

Dette emnet fokuserer på generelle kunnskaper vedr. forskningsmetode og vitenskapsteori. Hovedvekten er på kritisk tenkning/vitenskapsteori (Stanovich) og kvantitativ/kvalitativ tilnærming til forskning (Cozby; Howitt). Det fremgår ikke av studieplan/leseliste om emnet inneholder praktiske øvelser med dataanalyse. Det er lite overlapp mellom de anbefalte bøkene, men studentene møter samme tematikk i de innledende kapitlene om metode i både PSYK111 og PSYK112.

Sensorveiledninger

Sensorveiledningene er klare, med fokus på «må»-kravet; spesifisering av forventede momenter/-temaer er ikke med.

Besvarelser

Programsensor har ikke fått tilsendt eksempler på essaybesvarelser, men på svar på flervalgsoppgaver. Fordelene med slike er flere (jeg mener selv at dette kan være en god eksamensform), men oppgavene er vanskelig å formulere, og skåring bør kanskje ledsages av skjønn (en kandidat kan svare feil på perifere spørsmål uten at det betyr all verden, men hva hvis kandidaten svarer feil på sentrale spørsmål?). Som eksempel på det andre poenget kan det

diskuteres om en kandidat kan besvare oppgaver som 18 og 20 galt og likevel oppnå en A. Ellers slår det meg at det er ganske vanskelig å skille eksempelbesvarelsene.

Samlet konklusjon

Samlet fremstår emnebeskrivelser og sensorveiledninger som solide.

Et par unntak er nevnt, spesielt det at anvendt/klinisk psykologi er tatt ut av PSYK111, det at det er et overlapp mellom PSYK111 og PSYK112, og at sensorveiledningene bør angi tematiske momenter i tillegg til sidehenvisninger.

Når det gjelder sistnevnte punkt, kan det innvendes at sensor skal kjenne pensum/anbefalt litteratur og selv kunne sjekke besvarelser mot dette. Selv om det skulle være tilfelle at sensor faktisk har aktuell pensumbok, er en generell henvisning til et antall sider ikke noen garanti for at sensorene vurderer innholdet såpass likt at en gitt besvarelse får tilnærmet lik vurdering. Sensorer har gjerne ulik informasjon om et tema som utgangspunkt, og ser bekræftelse på egen kunnskap ved at det de forventer gjenfinnes i pensum. Ved å gi sensorene en veiledende sjekklister i form av 5-10 temaer, begreper og teorier per oppgave, ville dette sannsynligvis sikre en jevnere bedømming. Selv om karakterjaget på introduksjonskursene i psykologi nå er historie ved UiB, er det likevel et poeng å opprettholde best mulig kvalitet også i karaktervurderingen.

20. januar 2017

Frode Svartdal